

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoPr/13/2024
Identifikačné číslo spisu:	8722200439
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8722200439.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M. V. C., narodeného XX. Q. XXXX, K.-G. M., M.T. XXX/XX, právne zastúpeného advokátkou JUDr. Máriou Didekovou, Poprad, Zdravotnícka 2, proti žalovaným 1/ Mesto Výsoké Tatry, Výsoké Tatry, Starý Smokovec 1, IČO: 00 326 585, 2/ VPS Výsoké Tatry, s.r.o., Výsoké Tatry, Starý Smokovec 45/45, IČO: 43 795 773, obaja právne zastúpení advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Žoldoš, advokát, s.r.o., Poprad, Karpatská 11, IČO: 47 251 506, o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru s prísl., vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19Cpr/3/2022, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. marca 2024 sp. zn. 18CoPr/1/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní sú povinní zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 15. mája 2023 č. k. 19Cpr/3/2022-173 výrokom I. určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru, vykonané žalovaným 1/ písomným podaním z 21. decembra 2021 vo vzťahu k žalobcovi je neplatné; výrokom II. určil, že žalovaný 2/ je povinný pridelovať žalobcovi v zmysle platnej pracovnej zmluvy zo 16. decembra 2019 uzatvorenej medzi žalovaným 2/ ako zamestnávateľom a žalobcom, prácu riaditeľa spoločnosti VPS Výsoké Tatry, s.r.o. s miestom výkonu práce Výsoké Tatry za podmienok ďalej špecifikovaných v pracovnej zmluve zo 16. decembra 2019 a výrokom III. určil, že žalobca má voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na 100 % náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 68 ods. 1 písm. d), ods. 2, § 70, § 74, § 77, § 79 ods. 1 veta prvá zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce (ďalej len „ZP“). V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že písomným podaním z 21. decembra 2021 žalovaný 1/ doručil žalobcovi okamžité skončenie pracovného pomeru, a to z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny podľa § 68 ods. 1 písm. b) ZP, v ktorom zároveň skutkovo vymedzil dôvody pre okamžité skončenie pracovného pomeru (špecifikované v bode 1. odôvodnenia rozsudku). Žalobca namietal, že sa nikdy nedopustil závažného porušenia pracovnej disciplíny ani

neporušil pracovnú disciplínu spôsobom aký opisoval žalovaný 1/ vo svojom písomnom podaní z 21. decembra 2021 a takéto podanie vo vzťahu k svojej osobe považoval za osočujúce, poškodzujúce jeho povesť a za výsostne nepravdivé. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní mal za to, že v predmetnej veci nebolo absolútne preukázané závažné porušenie pracovnej disciplíny žalobcom, naopak mal k dispozícii dôkazy, ktoré svedčili o riadnom plnení jeho pracovných povinností. Zo správy nezávislého audítora vyplynulo, že účtovná závierka žalovaného 2/ poskytovala pravdivý a verný obraz finančnej situácie spoločnosti k 31. decembru 2020 a výsledku jej hospodárenia podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, pričom závery vykonaného auditu boli v príkrom rozpore s dôvodmi, ktoré boli uvedené v okamžitom skončení pracovného pomeru so žalobcom, a ktoré žalovaný 1/ uvádzal ako dôvody, ktoré boli závažným porušením pracovnej disciplíny. Bolo tiež preukázané, že voči žalobcovi nebola v rozhodnom období evidovaná žiadna škoda, do jeho odchodu v roku 2021 nebolo voči nemu vedené nijaké škodové konanie, voči žalobcovi nebola vyvodená ani trestnoprávna, ani iná zodpovednosť, neexistovalo rozhodnutie, ktoré by preukazovalo jeho zodpovednosť za škodu. Z výpisu uznesenia zo zasadnutia ZV, konaného dňa 22. decembra 2021 a z uznesenia ZO OZ KOVO VPS Vysoké Tatry vyplynulo, že počas pôsobenia žalobcu vo funkcii sa zlepšila finančná situácia, zamestnanci spoločnosti ho vnímali ako fundovaného a veci znalého vedúceho pracovníka, ústretového človeka. Z výpisu uznesenia zo zasadnutia ZV, konaného dňa 22. decembra 2021 bolo zrejmé, že bolo prerokované okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b) ZP žalobcu, predseda ZO OZ KOVO a členovia výboru ale nedostali potrebný čas na preskúmanie žiadosti spoločne s odborovým právnikom, nepoznali detaily dôvodov, ktoré sa uvádzali v žiadosti o prerokovanie okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcu, preto sa k nim nemohli vyjadriť, ani zaujať objektívne stanovisko. Uznesením (iba) vzali na vedomie predmetné okamžité skončenie pracovného pomeru. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že výpis uznesenia obsahujúci samotné uznesenie bol datovaný dňom 22. decembra 2021 a k prerokovaniu došlo na základe žiadosti z 21. decembra 2021 (deň okamžitého skončenia pracovného pomeru!), ktorú žalovaný 1/ adresoval ZO OZ KOVO VPS Vysoké Tatry, s.r.o., čo bolo v rozpore s ustanovením § 74 ZP (okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa bol zamestnávateľ povinný vopred prerokovať s príslušným odborovým orgánom) pričom išlo o hmotnoprávnu podmienku platnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru.

2. Súd prvej inštancie preskúmal aj tvrdenie žalovaných o neplatnosti pracovnej zmluvy od samotného počiatku a konštatoval, že uvedené nebolo v konaní preukázané. Mal za preukázané, že žalobca bol do svojej funkcie zvolený mestským zastupiteľstvom zákonne, správne a v zmysle ustálenej praxe žalovaných tak, ako aj jeho predchodcovia. Žalobca mal riadne uzatvorenú pracovnú zmluvu so zaradením v pracovnom pomere do funkcie riaditeľ spoločnosti a nie konateľ spoločnosti. Skutočnosť, že žalovaný 1/ žalobcu menoval aj do funkcie konateľa spoločnosti, nemala na platnosť pracovného pomeru žalobcu u žalovaného 2/ žiaden právny význam. Súd prvej inštancie mal tiež za to, že aj keby existovali dôvody na okamžité skončenie pracovného pomeru so žalobcom (ako vyplynulo z vykonaného dokazovania ale neexistovali), bola tiež zmeškaná zákonná prekluzívna lehota v zmysle § 68 ods. 2 ZP. O záveroch účtovnej závierky za rok 2020, spracovanej ku dňu 31. decembra 2020, sa zamestnávateľ, ako aj žalovaný 1/, dozvedeli najneskôr v januári 2021; o záveroch audítorskej správy z 10. augusta 2021 sa obidvaja žalovaní dozvedeli obratom (najneskôr v auguste 2021) a o záveroch rozhodovania Okresnej prokuratúry Poprad sa zamestnávateľ a žalovaný 1/ dozvedeli dňa 14. septembra 2021. Okamžité skončenie pracovného pomeru bolo spracované a žalobcovi doručené dňa 21. decembra 2021, teda po uplynutí prekluzívnej lehoty jedného mesiaca odo dňa, keď sa o dôvode na okamžité skončenie dozvedel (§ 68 ods. 2 ZP). Žaloba bola súdu prvej inštancie doručená dňa 15. februára 2022, teda v zákonnej lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť. Na základe zistených skutočností súd prvej inštancie prvým výrokom určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru vykonané žalovaným 1/ je vo vzťahu k žalobcovi neplatné. Žalobca výzvy na pridelovanie prác v zmysle pracovnej zmluvy zaslal obom žalovaným (dňa 17. januára 2022 žalovanému 1/ a dňa 7. februára 2022 žalovanému 2/), súd prvej inštancie preto druhým výrokom uložil žalovanému 2/ (s ktorým mal uzavretú žalobca pracovnú zmluvu) povinnosť pridelovať žalobcovi prácu za podmienok dohodnutých v pracovnej zmluve zo 16. decembra 2019 a výrokom III. priznal žalobcovi, ako úspešnej strane sporu nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovaným v rozsahu 100 %.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalovaných rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným v rozsahu 100 %. Véc prejednal bez nariadenia pojednávania a vyslovil, že súd prvej inštancie dôsledne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Na týchto skutkových a právnych záveroch sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že za preukázané považoval uzatvorenie pracovnej zmluvy dňa 16. decembra 2019 medzi žalovaným 2/ ako zamestnávateľom a žalobcom ako zamestnancom, v zmysle ktorej bol žalobca prijatý do funkcie riaditeľa s miestom výkonu práce Výsoké Tatry a to od 1. januára 2020 na dobu neurčitú so skúšobnou dobou 6 mesiacov. Samostatnou listinou bola dohodnutá jeho pracovná náplň riaditeľa spoločnosti, platná dňom 1. decembra 2020. Mal tiež za preukázané, že dňom 21. decembra 2021 bolo datované (aj žalobcovi doručené) okamžité skončenie pracovného pomeru v zmysle ust. § 68 ods. 1 písm. b) ZP. Pracovný pomer so žalobcom okamžite skončil žalovaný 1/, zastúpený primátorom mesta. Žalobca následne vyzval žalovaných na pridelenie prác v zmysle pracovnej zmluvy (dňa 17. januára 2022 vyzval žalovaného 1/ a dňa 7. februára 2022 vyzval žalovaného 2/) a zároveň im oznámil neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru. Ani jeden zo žalovaných na výzvu žalobcu nereagoval a výkon práce mu umožnený nebol. Odvolací súd konštatoval, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca v pozícii riaditeľa žalovaného 2/, nespôsobil škodu, ktorá bola uvádzaná v okamžitom zrušení pracovného pomeru ako suma, ktorá bola v účtovnom vyjadrení evidovaná ako pohľadávka voči tretiemu subjektu. Odvolací súd konštatoval, že aj keď okamžité zrušenie pracovného pomeru vypracované žalovaným 1/ bolo rozsiahle (tvorilo spolu 6 strán), podstatou hrubého porušenia pracovnej disciplíny u žalobcu mala byť vzniknutá škoda vo výške 10 000 € a s ňou súvisiace udalosti (koncoročná uzávierka, vykonaný audit, podnet na začatie trestného stíhania), ktoré žalovaný 1/ hodnotil v neprospech žalobcu a tieto mali byť dôležitými skutočnosťami pre posúdenie dôvodnosti žaloby. Odvolací súd (ako aj súd prvej inštancie) tieto okolnosti naopak vyhodnotili ako také, ktoré nepredstavovali znaky závažného porušenia pracovnej disciplíny. Odvolací súd k námietke žalovaných ohľadne aktívnej a pasívnej legitimácie strán sporu uviedol, že v konaní nebolo sporné, že žalobca pôsobil u žalovaného 2/ v pracovnom pomere, čo vyplynulo aj z vyjadrení žalovaných k podanej žalobe (č. l. 35 a 61 súdneho spisu), kde žalovaní zhodne uvádzali, že žalobca nastúpil do zamestnania počnúc dňom 1. januára 2020. Za nedôvodnú preto považoval námietku žalovaných o neplatnosti vzniku pracovného pomeru, keďže pracovnú zmluvu vypracovali práve žalovaní, konkrétne žalovaný 2/ ako zamestnávateľ a žalovaný 1/ ako 100 % spoločník žalovaného 2/ podpisoval pracovnú zmluvu. Námietku žalovaných odvolací súd z týchto dôvodov považoval za neprijateľnú a v rozpore s čl. 2 ZP, ak by zamestnávateľ očakával ochranu súdom pri výklade právneho úkonu, ktorý bol ním vypracovaný v jeho prospech. Odvolací súd poukázal tiež na ustálenú súdnu prax v obdobnom prípade, ak sa uzatvára pracovný pomer s riaditeľom školy, podpisuje pracovnú zmluvu zriaďovateľ školy za školu, v ktorej riaditeľ pôsobí. (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“ alebo „NS SR“ z 28. januára 2021 sp. zn. 7Cdo/97/2020-1107, keď zo záveru rozhodnutia NS SR vyplynulo, že v pracovnoprávných vzťahoch koná za zamestnávateľa starosta obce). Následne uzavrel, že medzi žalobcom a žalovaným 2/ vznikol pracovný pomer, na základe ktorého žalobca vykonával prácu v súlade s touto pracovnou zmluvou (jeho postavenie konateľa žalovaného 2/ bolo v prípade pracovnoprávneho vzťahu právne irelevantné). Námietka aktívnej legitimácie žalovaných preto nebola dôvodná, keďže žalobu podal žalobca ako zamestnanec žalovaného 2/ a za žalovaných označil žalovaného 1/, ktorý bol jeho zamestnávateľom a žalovaného 2/, ktorý v zastúpení, s ním podpísal pracovnú zmluvu, a ktorý vypracoval okamžité skončenie pracovného pomeru.

4. Za podstatné ale odvolací súd považoval dve skutočnosti, ktoré samé o sebe spôsobili neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru. Prvou bola prekluzívna lehota, v rámci ktorej malo byť okamžité skončenie pracovného pomeru dané a doručené zo strany zamestnávateľa zamestnancovi a druhou spôsob a lehota na riadne prejednanie skončenia pracovného pomeru so zástupcami zamestnancov. Odvolací súd súhlasil so závermi súdu prvej inštancie o vyhovení žaloby pre vznesenú námietku premĺčania (bod 21. rozsudku), konštatoval tiež, že žalobca naopak podal žalobu včas (podaná dňa 16. februára 2022 a okamžité skončenie pracovného pomeru bolo vydané 21. decembra 2021), teda

pred uplynutím lehoty dvoch mesiacov. Ďalej konštatoval, že žalovaní v priebehu prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania nepreukázali (bez vážnych pochybností), že zástupcovia zamestnancov (okrem predsedu), so zamestnávateľom prejednali okamžité skončenie pracovného pomeru pred jej samotným doručením žalobcovi. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný 1/ komunikoval s jedným zo zástupcom zamestnancov, (predsedom), ktorý ešte len 21. decembra 2021 (deň okamžitého skončenia pracovného pomeru) prevzal žiadosť žalovaného 1/ o jej prerokovanie s vyjadrením o krátkosti lehoty na vyjadrenie a nemožnosti sa riadne s dôvodmi pre okamžité skončenie pracovného pomeru oboznámiť. Až dňa 22. decembra 2021 bolo žalovanému 1/ (deň po doručení okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcovi), predsedom zástupcov zamestnávateľa, doručené stanovisko. Konštatoval preto, že naplnenie tohto hmotnoprávneho predpokladu pre platné skončenie pracovného pomeru žalovaní mimoriadne podcenili a bez dôvodov mu pripisovali vážnosť na úrovni len nejakého formálneho úkonu. Odvolací súd doplnil, že s požiadavkou, aby výpoveď bola prerokovaná spôsobom vylučujúcim pochybnosti o tom, konkrétne aká výpoveď a z akého dôvodu bola (neskôr) daná, bola logicky spojená požiadavka prerokovania výpovede podľa § 74 ZP takým spôsobom, ktorý vylúči prípadné pochybnosti o tom, či výpoveď bola vôbec takto (vopred) prerokovaná. Pri okamžitom skončení pracovného pomeru vyššie uvedené platilo dvojnásobne, keďže išlo o výnimočný inštitút ukončenia pracovného pomeru, ktorý vážne (v niektorých prípadoch až fatálne) zasahuje do života zamestnanca. Na základe uvedeného odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a vo vzťahu k žalovaným priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnili s poukazom na ust. § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dovolatelia odôvodnili viacerými vadami konania a rozhodnutia, keď: i) odvolací súd nezohľadnil špecifické okolnosti tohto prípadu tak, aby bolo dosiahnuté spravodlivé vyriešenie veci, t. j. také, aby úzkostlivé lipnutie len na niektorých vybraných ustanoveniach zákona a právny formalizmus v prospech jednej strany nespôsobil nezákonnosť, nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť celého rozhodnutia; ii) odvolací súd sa nezaoberal základnými procesnými podmienkami alebo tieto nesprávne vyhodnotil, pričom súd dostatočne neskúmal a správne neposúdil všetko, čo v konaní vyšlo najavo, alebo to čo mal skúmať, a preto napadnuté rozhodnutie trpí takou vadou, ktorá ma za následok porušenie práva žalovaných na spravodlivý proces, iii) odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nedalo odpoveď na podstatné právne otázky, keď odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia takmer vôbec nezaoberal väčšinou argumentov, ktoré žalovaní namietali, iv) výrok II. potvrdeného rozsudku súdu prvej inštancie je nevykonateľný, pretože funkciu štatutárneho orgánu žalovaného 2/, ktorá je totožná s náplňou práce riaditeľa spoločnosti vykonáva iná osoba, ktorá je ako štatutárny orgán zapísaná v obchodnom registri. Dovolatelia ako tzv. vadu zmätočnosti tiež videli v procese posúdenia aktívnej a pasívnej legitímácie strán sporu. Namietali, že súd prvej inštancie ale najmä odvolací súd v odvolacom konaní sa mali námietkami žalovaných ohľadne procesných podmienok vecnej legitímácie dôkladnejšie zaoberať, čo v odvolacom konaní nebolo naplnené. Z odôvodnenia rozsudku nebolo možné vyvodit' žiadne závery alebo úvahy súdu, na základe ktorých súd dospel k záveru o existencii pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného 1/, čím súd zaťažil napadnutý rozsudok nepreskúmateľnosťou a arbitrárnosťou. Podľa dovolateľov odvolací súd nesprávne posúdil, aj otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní a opätovne namietali, že pracovná zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným 2/ je neplatná. Mali za to, že z dôvodu absolútnej neplatnosti pracovnej zmluvy ani nevznikol medzi žalobcom a žalovaným 2/ pracovný pomer, a preto žalobca nebol ani aktívne legítimovaný na uplatnenie nárokov v zmysle § 77 a nasl. ZP. Dovolatelia namietali, že odvolací súd pri posudzovaní splnenia procesných podmienok aktívnej vecnej a pasívnej vecnej legitímácie strán sporu aplikoval na právne vzťahy strán nesprávnu právnu normu a neaplikovateľnú judikatúru (rozhodnutie NS SR z 28. januára 2021 sp. zn. 7Cdo/97/2020-1107), ktorý síce vo svojom základe riešil pasívnu vecnú legitímáciu subjektov, na ktoré sa ale aplikovali ustanovenia zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe vo vzťahu k pracovnému pomeru školstve a školskej samospráve, zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme, ako aj ustanovenia ZP, čo ale nebol tento prípad.

6. Dovolačí dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolatelia odôvodnili tak, že nižšie súdy sa odklonili od platnej judikatúry, nesprávne vyhodnotili, resp. vôbec nevyriešili právnu otázku, od

vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie vo veci, a ktorá už bola judikovaná v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Dovolatelia mali za to, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v právnej otázke „...súbehu pracovnoprávneho vzťahu a zmluvy o výkone funkcie člena orgánu spoločnosti, resp. právnej otázky vzťahu orgánov spoločnosti k obchodnej spoločnosti...“. Dovolatelia nesúhlasili s právnymi a skutkovými závermi nižších súdov, ktoré považovali za absolútne nepreskúmateľné a arbitrárne a poukázali už na svoje vyjadrenie k žalobe, kde jednoznačne a preukázateľne namietali právnú otázku súbehu pracovnoprávneho vzťahu a výkonu funkcie člena orgánu spoločnosti. Dovolatelia považovali za právne neudržateľné a neakceptovateľné, aby riadne odvolaný konateľ spoločnosti, aj po jeho odvolaní z funkcie konateľa avšak v právnom postavení ako zamestnanec v pracovnom pomere vykonával, alebo aby sa dožadoval pridelovania práce riaditeľa spoločnosti, ktorá bola totožná s výkonom funkcie konateľa od spoločnosti ako zamestnávateľa, a to aj napriek tomu, že spoločnosť zvolila do funkcie nového konateľa. Odvolací súd sa tak vôbec nevysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami dovolateľov, nevyhodnotil správne základné procesné podmienky, neaplikoval správne právnú normu a tiež ani neaplikoval ustálenú judikatúru vo veci súbehu pracovného pomeru a zmluvy o výkone funkcie podľa § 66 Obchodného zákonníka. Podľa záverov prevládajúcej doktríny aj ustálenej judikatúry sa výkon funkcie člena orgánu spoločnosti nepovažuje za výkon činnosti v pracovnom pomere (rozsudok NS SR z 26. novembra 1997 sp. zn. 5Cdo/92/97, rozsudok NS SR z 1. decembra 2015 sp. zn. 1Sž/27/2015). Dovolatelia ďalej veľmi rozsiahlo v teoretickej rovine právne odôvodňovali platnosť, resp. neplatnosť zmlúv, uzatváraných medzi obchodnými spoločnosťami a členmi štatutárnych orgánov a na základe uvedeného mali za to, že nebolo možné, bez ďalšieho posúdenia vyvodiť v konaní záver, podľa ktorého bol výkon funkcie konateľa u žalovaného 2/ úplne irelevantný vo vzťahu k výkonu práce vo funkcii riaditeľ spoločnosti, ktorej náplň bola totožná s výkonom práce konateľa. Rovnako mali dovolatelia za to, že nebolo možné, bez ďalšieho posúdenia vyvodiť záver, že pracovná zmluva zo 16. decembra 2019 bola platná a že sa na vznik zmenu a zánik právnych vzťahov (po odvolaní žalobcu z funkcie konateľa), aplikujú ustanovenia Zákonníka práce ako pri skončení pracovného pomeru.

7. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolatelia odôvodnili tak, že súdy nesprávne vyhodnotili, respektíve vôbec neriešili podstatné právne otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie vo veci, a ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené, t. j. súdy vec nesprávne právne posúdili. Dovolatelia preto požiadali dovolací súd, aby poskytol záväzný výklad a vyriešil nasledovné právne otázky:

„...Ako treba vo vzájomnom kontexte vykladať ustanovenia § 1 ods. 2, § 2 ods. 1, § 3 ods. 1 písm. e), § 3 ods. 8, § 4 ods. 1), § 9 zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme v kontexte ustanovení § 7 ods. 3, § 9 ods. 1 a ods. 3 a § 42 ods. 2 ZP, v spojení s ustanoveniami § 66, § 125 ods. 1) písm. f) a § 133 ods. 1 a ods. 4 Obchodného zákonníka, v prípadoch keď fyzická osoba uzatvorí pracovnú zmluvu na výkon funkcie štatutárneho orgánu, (riaditeľ spoločnosti) so zamestnávateľom, ktorý je právnickou osobou podľa § 1 ods. 2 písm. d) zákona č. 552/2003 Z.z. a zároveň ide o spoločnosť s ručením obmedzeným podľa § 105 a násl. Obchodného zákonníka?...“

„...Kto je v kontexte vyššie uvedených ustanovení právnych predpisov, oprávnený (ak vôbec) podpísať ako zamestnávateľ pracovnú zmluvu zamestnanca na výkon práce vo verejnom záujme vo funkcii štatutárneho orgánu (riaditeľ spoločnosti), v spoločnosti podľa § 105 a násl. Obchodného zákonníka, ktorá bola založená štátnym orgánom, obcou alebo vyšším územným celkom pri výkone práce vo verejnom záujme? (pozn. rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo/97/2020-1107 zo dňa 28.1.2021 podľa názoru žalovaných 1) a 2) nie je možné aplikovať ani použiť analógiu)...“

„...Je možné na právne vzťahy fyzickej osoby, vykonávajúcej činnosti štatutárneho orgánu právnickej osoby podľa § 105 a násl. Obchodného zákonníka, ktorá je zároveň právnickou osobou podľa § 1 ods. 2 písm. d) zákona č. 552/2003 Z.z., aplikovať ustanovenia zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme vo vzťahu k štatutárnym orgánom?...“

8. Dovolatelia záverom navrhli aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok a žalobu v celom rozsahu

zamietol. Dovolatelia tiež navrhli, odloženie právoplatnosti a vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu, že na odloženie právoplatnosti a vykonateľnosti boli dané dôvody hodné osobitného zreteľa, keďže výrok II. prvostupňového rozsudku bol fakticky nevykonateľný a v priamom rozpore so zápisom v obchodnom registri, ustanoveniami Obchodného zákonníka a Zakladateľskej listiny, pretože náplň práce žalobcu vo funkcii riaditeľa spoločnosti sa plne prekrývala s činnosťami, ktoré podľa Obchodného zákonníka a Zakladateľskej listiny vykonával konateľ zapísaný v Obchodnom registri.

9. Žalobca v dovolacom návrhu namietal, že dovolatelia konkrétne nevymedzili právnu otázku, od vyriešenia ktorej malo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu. Mal za to, že dovolatelia opakovane do dovolania zakomponovali vyjadrenia, ktoré už boli prednesené v rámci konania a dokazovania pred súdom prvej inštancie, či už v prednesoch žalovaných, resp. v záverečnej reči právneho zástupcu žalovaných, s ktorými sa súd prvej inštancie riadne oboznámil, tieto vyhodnotil v rámci hodnotenia dôkazov a to či už samostatne, resp. v celom komplexe produkovaných dôkazov, a po tomto vyhodnotení vo veci správne rozhodol. Tieto opakované skutočnosti boli aj predmetom odvolania dovolateľov a riadne sa nimi zaoberal odvolací súd, ktorý konštatoval, že neboli dôvodné. Žalobca považoval dovolanie žalovaných za právne irelevantné a mal za to, že nižšie súdy riadne a komplexne zistili skutkový stav, vo veci vykonali rozsiahle dokazovanie s tým, že po úplnom zistení skutkového stavu vo veci správne a zákonne rozhodli. Žalobca konštatoval, že skutočnosti uvedené žalovanými v dovolaní sú len opakovanými námietkami žalovaných proti dôvodom rozhodnutia súdu prvého stupňa ako aj dôvodom rozhodnutia súdu odvolacieho, pričom podľa § 423 CSP takéto dovolanie nie je prípustné. Žalobca mal za to, že dovolanie nespĺňa atribúty prípustnosti dovolania podľa § 420, § 431 a § 432 ods. 1 a 2 CSP a žalovaní sa písomným podaním z 5. júna 2024 snažia dovolací súd zameniť za súd odvolací tzv. tretej inštancie. Konštatoval, že dovolanie nie je prípustné, pretože nebola špecifikovaná vada v konaní napadnutých súdov z procesného hľadiska. Namietal tiež, že dovolatelia konkrétne nevymedzili právnu otázku, od vyriešenia ktorej malo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP mala byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a to skutočnosť, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dovolatelia podľa názoru žalobcu nešpecifikovali vôbec. Poukázal na to, že viaceré skutočnosti uvádzané dovolateľmi v dovolaní sú v tomto konaní právne irelevantné, nakoľko je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a materiálnu stránku veci nepreskúmava. Žalobca nevidel najmenší dôvod, aby v zmysle § 444 ods. 1, ods. 2 CSP bolo odloženie právoplatnosti a vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, pretože tu neboli dôvody hodné osobitného zreteľa. S ohľadom na uvedené žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaných odmietol, resp. zamietol ako nedôvodné.

10. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala za účinnosti CSP v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bol (z procesného hľadiska) vydaný napádaný rozsudok odvolacieho súdu (§ 424 CSP), za splnenia podmienok podania aj spísania dovolania na to oprávnenou osobou (§ 429 ods. 2 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), či sú splnené procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho odvolacieho prieskumu. Dospel pritom k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie, prečo bol namiesto takýto postup (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP), uvádza nasledovné.

11. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť (úspešne) dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto

v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

13. Podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

14. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť (vo všeobecnosti) taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

16. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že tieto majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť i nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu (tu porovnaj I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013 či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018 - bod 26. alebo 5Cdo/57/2019 - body 9. a 10.) alebo jeho prekvapivosťou vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré na základe zisteného skutkového stavu veci nebolo možné predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, resp. pre rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

17. K námietkam dovolateľov vo vzťahu k nesprávnym skutkovým zisteniam nižších súdov je nutné poukázať na ustanovenie § 442 CSP, podľa ktorého je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Skutkový stav (rozumej správnosť jeho zistenia) preto predmetom prieskumu v dovolacom konaní byť nemôže. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní sám formulovať nové skutkové závery, nakoľko nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keď (na rozdiel od nižších súdov) nemá možnosť vykonávať (rozumej ani opakovať) dôkazy. Dovolací súd môže na základe § 420 písm. f) CSP (iba) preskúmať postup nižších súdov pri zisťovaní skutkového stavu a v rámci tejto kontroly tak skúmať, či konanie netrpí už vyššie spomínanými závažnými deficitmi v dokazovaní a či prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (tu pozri aj 3Cdo/211/2019 a 7Cdo/121/2020).

18. Dovolací súd preskúmal postup nižších súdov v prejednávanej veci v procese zisťovania nimi skutkového stavu a žiadne deficity v dokazovaní nezistil. Prijaté skutkové závery nižších súdov nepovažuje za svojvoľné, neudržateľné, ani prijaté v zrejmom omyle. Odvolací súd vychádzal zo

skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie a rozhodujúcim pre jeho posúdenie vecnej a právnej správnosti napadnutého rozsudku, boli skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie. Vec preto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže nebolo z jeho strany potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie. Dovolatelia namietali najmä nesprávny procesný postup pri posúdení aktívnej a pasívnej legitímácie strán sporu a namietali, že z odôvodnenia rozsudku nebolo možné vyvodiť žiadne závery alebo úvahy súdu, na základe ktorých súd dospel k záveru o existencii pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného 1/, čím súd zaťažil napadnutý rozsudok nepreskúmateľnosťou a arbitrárnosťou. Dovolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia námietky dovolateľov vyhodnotil ako nedôvodné, keďže odvolací súd sa námietkami dovolateľov vo vzťahu k posúdeniu aktívnej a pasívnej legitímácie strán sporu zaoberal a riadne ich aj odôvodnil (body 33. až 36. rozsudku). Z vykonaného dokazovania mal odvolací súd za preukázané, že žalobca pôsobil u žalovaného 2/ v pracovnom pomere a uvedené nebolo v konaní sporné, keďže táto skutočnosť vyplynula (okrem iného) aj z vyjadrení samotných dovolateľov. Za preukázanú považoval aj skutočnosť, že pracovnú zmluvu vypracovali dovolatelia, konkrétne žalovaný 2/ ako zamestnávateľ a žalovaný 1/ ako 100 % spoločník žalovaného 2/, túto pracovnú zmluvu podpísal. Takto zistený skutkový stav následne právne posúdil s poukazom na ustálenú súdnu prax (rozhodnutie NS SR z 28. januára 2021 sp. zn. 7Cdo/97/2020-1107). Ďalšie v dovolaní namietané tzv. vady zmätočnosti boli dovolateľmi vymedzené veľmi všeobecne, napr. nezohľadnenie špecifických okolností prípadu, ktoré ale dovolatelia nekonkretizovali; resp. námietka, že súd dostatočne neskúmal a správne neposúdil všetko, čo v konaní vyšlo najavo, z čoho ale dovolací súd nemohol vyvodiť, čo konkrétne dovolatelia namietali. V súlade s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky platí, že dovolací súd sa má pokúsiť autenticky porozumieť dovolateľovi (jeho textu ako celku), ale na druhej strane nedotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ (tu pozri I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 443/2020). Dovolaciemu súdu preto neostávalo iné ako konštatovať, že odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozsudkom súdu prvej inštancie, nemožno preto považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda v danom prípade odvolací súd procesne nekonal spôsobom zmätočným, ktorý by mal za následok vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať ani to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľov.

19. Dovolatelia dovolaním namietali tiež nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 CSP), ktoré môže byť predmetom dovolacieho prieskumu iba ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

20. Dovolatelia v dovolaní vymedzili dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP a namietali, že rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky „...súbehu pracovnoprávneho vzťahu a zmluvy o výkone funkcie člena orgánu spoločnosti, resp. právnej otázky vzťahu orgánov spoločnosti k obchodnej spoločnosti...“. S uvedeným konštatovaním sa dovolací súd nemohol stotožniť, a to z dôvodu, že nastolená právna otázka nebola pre rozhodnutie veci podstatná. Primárne oba nižšie súdy nárok žalobcu uznali na základe dvoch právnych skutočností, ktoré samé o sebe spôsobili neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru, a tými boli spôsob a lehota na riadne prejednanie skončenia pracovného pomeru so zástupcami zamestnancov (§ 74 ZP) a márne uplynutie prekluzívnej lehoty, v rámci ktorej malo byť okamžité skončenie pracovného pomeru dané a doručené zo strany zamestnávateľa zamestnancovi (§ 68 ods. 2 ZP). Dovolatelia odôvodňovali nesprávne právne posúdenie najmä (podľa ich názoru) od neplatnej pracovnej zmluvy, a to s poukazom na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej za neplatnú sa považovala aj pracovná zmluva, na základe ktorej osoba v pozícii zamestnanca vykonávala činnosť, ktorá bola zhodná s činnosťou, akú vykonával štatutárny orgán spoločnosti, čo mal byť podľa dovolateľov aj posudzovaný prípad. Dovolací súd musí ale konštatovať, že takéto právne ani skutkové závery z konania nevyplynuli. Predmetom sporu bolo

určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a nie posúdenie neplatnosti pracovnej zmluvy, ktorú (neplatnosť) v konaní navyše namietali samotní dovolatelia, teda osoby, ktoré pracovnú zmluvu vypracovali. Dovolací súd preto musel konštatovať, že ani dovolací dôvod vymedzený dovolateľmi podľa § 420 ods. 1 písm. a) CSP nebol daný.

21. Napokon tu bol dovolateľmi vymedzený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, kde dovolatelia namietali, že súdy vôbec neriešili podstatné právne otázky, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie vo veci, a ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené. Dovolateľmi nastolené tri právne otázky ale opätovne neboli pre rozhodnutie veci podstatné a vôbec sa netýkali skutočností, ktoré boli pre rozhodnutie veci zásadné (§ 68 ods. 2 a § 74 ZP). Dovolací súd preto musel opätovne konštatovať, že ani dovolací dôvod vymedzený dovolateľmi podľa § 420 ods. 1 písm. b) CSP nebol daný.

22. Dovolací súd preto podľa § 447 písm. c) CSP o dovolaní ako celku rozhodol spôsobom uvedeným v prvej vete výroku tohto jeho uznesenia.

23. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.